

Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“
(La Rassegna Dalmata)

Cijena je na godinu «Objavitelju Dalmatinskomu» i «Smotri Dalmatinskoj» za Austro-Ugarsku Kr. 12.—; samom «Objavitelju Dalmatinskomu» Kr. 6.—; samoj «Smotri Dalmatinskoj» Kr. 8.—; Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmjerno. Pojedini brojevi stoje 10 para, a zastareni para 20.

Pitanja za predbroju, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrstbe, uz koja nema prilicne preplate, biti će povraćena. — Preplate se šalju poštanskim naputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pisma ne primaju. — Pisma i novce treba šaljati «Uredu Objavitelja Dalmatinskog u Zadaru»

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

RAT.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Izveštaji austr. ugarskog i njemačkog glavnog stana od 28. februara i 1. marča nalaze se u «Objavitelju Dalmatinskomu».

Pooštreni podmornički rat. Potopljene lagje.

BERLIN, 27. februara. Naprema vijesti francuskog ministarstva trgovine, da je dana 12. februara neprijateljska podmornica isplutala blizu ušća Adoura, ispalila nekoliko hitaca na obalu pak brzo zaronila, netom je francuska artiljerija stala da puca i prvim hicem pogodila podmornicu, Wolff Bureau izvješćuje, da se spomenuta podmornica zdravo povrtila; ona je 12. februara obilato bombardovala velike naprave Forges de l'Adour kod Bayonne, gdje je više velikih požara potvrdilo uspjeh. Tek poslije nekoliko vremena obalne su baterije stale da pucaju, ali bez uspjeha, na podmornice. Ova i još jedna druga potopiše 11 parobroda, 3 jedrenjače i 2 ribarske lagje od ukupno 37.500 tona.

BERLIN, 1. Wolff Bureau. Naše su podmornice potopile u blokovanom području Sredozemnoga Mora dana 17. februara, na jugu od Malte, duplom kratkoprivodni parobrod od 9000 tona, dana 23. februara duplom puni parobrod za prijevoz četa od 5000 tona, koji su druge lagje branile, i taj isti dan drugi kratkoprivodni parobrod od 5000 tona, koji su druge lagje pratile, zatim dana 24. februara oružani parobrod za prijevoz četa «Doro» od 4494 tona, sa nekih 500 momaka kolonijalnih četa, s artiljerijom i konjima na brodu. Jedan se dio četa utopi. Osim navedenih prijevoznih parobroda, potopljeno je zadnjih dana u Sredozemnom Moru još 13 lagja, od ukupnih 25.116 tona.

BERLIN, 1. Wolff Bureau. U noći od 28. februara na 1. marča istekao je i u blokovanom području Atlantskog Oceana rok za pristegivanje jedrenjača. Od toga časa unaprijed vrijedi u svim blokovanim područjima još jedino opća opomena, tako da plovidba više ne može da računa sa posebnom opomenom za svaku lagju.

Izveštaj njemačkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 1. Večernji izveštaj. Istočno od Soucheva jak je engleski napad propao. Inače sa zapadne fronte kao i sa istočne nema ništa znatno da se javi.

Izveštaji turskog glavnog stana.

CARIGRAD, 1. Glavni stan javlja, 28. februara: Na raznim frontama nikakav važan dogadjaj.

CARIGRAD, 1. Glavni stan.

U Perziji pokušalo je 26. februara jaki neprijateljski konjički odjeljak, kojega je pješadija pratila, da se primakne našim pomaknutim stražama na cesti Hamadan-Hasvin; ali naša ga je vatra potisnula. Na desnom krilu kavkaske fronte odbijen je u noći od 27. na 28. februara neprijateljski pokušaj nenadnog napada. Na ostalim frontama ništa važno.

SALAMUN.

Don Marko Vezic, — Jadrinovac.

(Nastavak.)

Niti sam ostario, niti se godinama posrpio, a sveisto pamtim, kad po našim amo seljama, izim misnika, ni za želju, da bi u koga zapuzio o singjiricu i u špažić zatisnut dobnik. Izvratil glavom u nebesa, po danu očima izbijeli u sunce, a obnoć u vlašice, te ugonetaj sigurnu uru, ko da ti je na dlanu zarabošana.

Nu bi reći, ko kod svega, da je i to bilo, a sad se spominjalo — zastarjelo i okrmeljavilo, a novi zemani, pa novi i dobnici. Danas ti naša mlađarija, netom se osjetila, da je živa i da može motikom vladati i odmahivati, a nađnicu zasluživati, u dvoje je dijeli: — pola meni, pola čali; on neka nabavi oku pure, da kućni piljež ne zaljulja od glada, a ja ću se okititi pancirćem i za nj prisambiranim «lerojćem». — Begić mi ga moj mladi o prsi izvjesi, svijetu priokjaka i dokazuje, da se i on osada broji i da je došadanjij vriljak svoj i slobodan se osovio na svoje noge.

Pričaju, da je — čini mi se — cesar Karlo V. jamiv i od sebe oturiv dvojsjeklicu ljuta mača — zabavljao svoju starost i uz mnogobrojne je privezao dobnike. Izvjesio ih po svojoj kuli i sa dana se na dan s njima drpaj, kako bi ih u brazdu prigno, ne bi li se megju se sporazumjeli i na olaku vrijeme kazivali. Pa sveisto vele, da mu nije pošlo k ruci ni dva ih složit, a kamo ćeš desetke.

Izveštaji bugarskog glavnog stana.

SOFIJA, 1. Izveštaj generalnog štaba, 28. februara:

Mačedonska fronta:

U obluku Cerne neprijatelj pokušao, poslije žestoke pripreme artiljerijom, dvaput da napane vis 1050 na fronti od 2 kilometra, ali je svagdje odbijen, dijelom u boju bombama. Na ostalim dijelovima fronte artiljerijska i mitralješka vatra i okrajši izmegju patrola.

Rumunjska fronta:

Istočno od Mahmudije i kod Isaccee paljba izmegju straža.

Prelom izmegju Amerike i Njemačke.

U Reichstagu.

BERLIN, 28. Reichstag: Državni tajnik za izvanjske poslove Zimmermann izvjavljuje upogled vijesti o pregovorima s Amerikom: Dana 8. februara primismo telegram švajcarskog poslanika u Washingtonu, po kojemu bi se u Americi željelo da se izbjegne rat ako samo njemačka vlada bude sklona da pregovara o blokadi. S obzirom na to, da njemačka vlada nastoji izbjegavati sve, što bi moglo pooštiriti spor sa Amerikom, stadosmo da proučavamo poticaj švajcarskog poslanika Ruzmije se da naša susretljivost prema tom poticaju nije nipošto smjela da, bilo kako, ublaži podmornički rat. Razmislivši tako, mi smo se ograničili na ovaj odgovor Americi: Njemačka je kao i dosad spremna da pregovara, ali pod uvjetom da se ne dira u trgovačku blokadu. Na to dobijem od Lansinga vrlo sretnu notu, po kojoj bi Sjedinjene Države drage volje dalje pregovarale, ako mi zaizmemo svoje staro stajalište. To bi značilo napuštanje podmorničkog ratovanja. Ovakvo dakle tobožnji se pregovori imaju smatrati da su se razbili, prije nego što su otpočeli; tim bijaše stvar za nas iscrpljena.

Potopljene parobroda „Laconia“.

NEW-YORK, 28. Agencija Reuter. «Associated-Press» javlja iz Washingtona: Vijest da je na parobrodu «Laconia» poginulo Američana, potvrđuje se službeno. To, pa i činjenica da je putnički parobrod torpedovan bez prethodne opomene, predstavlja očito djelo. U ovim službenim izvještajima potopljenjem se parobroda «Laconia» smatra da se ponovio slučaj «Lusitanije» ma da je i manji broj ljudskih života zaglavio.

WASHINGTON, 27. (Reuter.) Wilson i državni odsjek polaze sa stajališta, da radi parobroda «Laconia» ne će se daljih koraka učiniti, dok god kongres ne ima prigodu da ovlasti predsjednika da naoruža trgovačke lagje.

WASHINGTON, 28. Poslije Wilsonova govora, republikanci pokazahu da su još jednako protivni ovlaštenju, koje predsjednik traži.

WASHINGTON, 1. (Reuter.) Odbor zastupničke kuće jako preinačio je zakon, kojim se Predsjednik ovlašćuje da naoruža trgovačke lagje. Odbio je prije svega vladino osiguranje za municijske lagje. Moguće je da će konferencija obiju kuća kongresa morati da odluči o konačnom vladinu zakonu.

A šta će onda naša mlađarija i njezini amo? Niti su oni po zanagiji izabrani, ni žutacima kupljeni i nabavljeni, već im je sva utvrda u kojekakvim katalozima sumnjive vrijednosti, te uputom oglaš po različitim kalendarima i novinama lažicama sa četvrte strane, gdje ti se za cigle dvije krune nugja sedam stotina stvarčica i tatarija, a na prvome mjestu udobni srebrni dobnik uz garanciju tri, četiri godine. Usput je to i nuzgredni posao, da se novac unaprijed šalje, a naši bi se našalili — mačka u vreći kupuje.

Stoga niti je kod nas čudo, da ga čuđom nazoveš, ni da se ispred njega prikrstiš, kad se zgodi, da je izmegju Jurina i Ivanova — a oba su mladost iz moje župe — dobnika čitava ura razlike. Da ublaže tu trku i bagavost, oba će se bezazleno namijati i to starom te poznatom opravdati, da se ne gleda — prst više, prst manje.

Naš je Salamun u mnogobroju napredno ljude i nos mu ne zagraguje zdravu vidjelicu. Nu ima prigoda, da je on konservativac, a u pitanju vremena i njegovih uri zapravo zadrti «vlajo» natraznjak.

Ne zna on, što je to «leroj», ali zna, što su na nebu sunce i noćne zvijezde i po njima on gata i vrijeme pogagja. Još je nešto, što se protiv njegovim nazorima i stoga ne bi ga se on okusio ko ni svoga mesa. Za nj ne postoji sređnje europsko vrijeme, jer bi to sputalo njegovu slobodu, dok on, sin prirode, hoće svoje vrijeme, pa i nek je sunčano vrijeme, opet je to «njegovu sunčano» vrijeme i po njegovu sustavu skrojeno. Neka je

Nadvojvoda Maks u Berlinu.

BERLIN, 1. Drisprio je nadvojvoda Maks kao zastupatelj Cesara Karla na krštenju sina princa Joahina. Na stanici ga je dočekao princ Joahin kao predstavnik Cara njemačkoga. Nadvojvoda se odveze u dvorac Bellevue, gdje će stanovati kao carev gost.

U talijanskoj Komori.

RIM, 28. Komora se iznova sastala. Drimljen je prijedlog ministra predsjednika, da se u četvrtak zapodjene raspava o proračunu ministarstva za poljodjelstvo ujedno sa upitima koji se na to ministarstvo odnose.

ZÜRICH, 1. U talijanskoj zastupničkoj Kući prikazana je rezolucija, koja glasi: Komora konstatuje, do s jedne strane nestaišica predvignjanja, kad je ono Italija, bez primjerenih megjunarodnih utanačenja koja bi zajamčila njenu aprovizaciju. bila sumnja u rat, s druge strane kapitalistički i nacionalistički egoizam svih zaraćenih stvorio je take prilike u gospodarskom životu Italije, da je nužno namah i temelja preinačiti izvanjsku i ratnu politiku, kako će se pospješiti pregovori o miru, jer, bez mira, nije nada da će se uspješno priskočiti nedovoljnoj aprovizaciji i to većem ugrožavanju gospodarskog razvoja Italije.

Ministar predsjednik Boselli izvavi se protiv te socijalističke rezolucije, koja znatno dira u jedno sadašnje, više nego ikad nezgodno pitanje izvanjske politike. Niko, ako samo hoće da se uskori pobjedni mir, neće željeti, da se vlada upusti u raspravljavanje predmeta, kakvih sadrži socijalistički prijedlog. Stoga ministar predsjednik traži, da se rezolucija odgodi na šest mjeseci, te pita u isto vrijeme glas povjerenja. «Mi svi želimo mir; ali se mir neće postići jedino pobjedom; a za pobjedu treba se naoružati najboljim ratnim sredstvima u punom sporazumu sa saveznicima.» Na poimeničnom glasovanju ministrov je prijedlog primljen sa 227, protiv 31 glasa.

U Dumi.

DETROGRAD, 1. Državna se дума iznova sastala. Rodžjanko drža patriotski govor, u kojemu slavljše hrabru vojsku.

Ministar poljodjelstva govoraše o vladinoj akciji oko prehrane. Naprednjački klub je prikazao prijedlog, kojim pozivlje vladu da se preustroji, da može savladati teškoće što su od rata nastale.

Zatim predstavnici raznih stranaka govoraahu o unutrašnjim prilikama zemlje. I državno se vijeće iznova sastalo.

Engleska i rat izglednjivanja. Pooštreni podmornički rat.

«Wolffov ured» javlja: «Jedanaestoga marča 1915. izdala je Engleska zloglasni svoj «Ordre in Council», kojim htjede Njemačku odrezati od ostatka svijeta, da postigne žugjeni engleski ratni cilj. Engleski su ministri nazvali ovaj «ordre» navještajem blokade, te su tvrdili, da je blokada efektivna tim više, čim je pokazivala više škulja. Vlada Udruženih

Keplera, neka je njegove ekliptike — njegov je meridijan, ili ti vam pravo sunčano vrijeme, naša Maljkovića, uzvisita te gola brđina ponud selom sa zašiljenim i čelavim rtom. Je li se sunce uspjelo i na našu (Maljkovicu) uzjašilo, gnomon je i kazalo tu, da je podne i o Božiću i o ilijštaku.

Svi vi sađe — tko vam brani — možete iz špaga istežati svoje pečurke, pancirčićem trzati i zveketati, naš je Salamun osjekao svoju, a nit je može, nit je hoće oporeći. Ta bar se on amo kod nas razumije u astronomiju i da vam se za utihanih i vedrih čarnih noći prigoditi uz našega Salamuna, valaj biste se do sita naslušali, kako je on povjerljiv i u najboljem odošaju sa svodom nebeskim; pozna zvijezde i njihova kućišta i s njima zbor zboruje, ko da su se u jeđnome selu rodili!

S malim da ga tolicima nije ni drago obnoć ure, kad on preljuje sa Kleka na Velebit. Ako im je šta nejasna i neodgonetana u ovome poslu, jest odgovor na pitanje — gdje će on za takih vrletnih poduzeća i sunovratnih škokova odožiti svoju — reku amo — «kasu», što mu legja gnjavi i čepi, kad svoju grbu, obilati dio sama sebe — poput spuza mora sobom priljati? —

— A kad nema sunca i nad (Maljkovicu) se ne uspane, kako ćeš onda saznati za podne? — Ovo je ozbiljna poteškoća Salamunovu sistemu, kojom će te amo zapušiti ko i šakom proša.

— E, mudrosti moje i bakina istrličana sađaka! — A kad čeljađe umre? — Bilo je živo, pa

Država naglasivala je nasuprot, u noti od 5. novembra 1915. izričito, da blokada nije efektivna, već nezakonita i neoprostiva. Ali iza tih riječi nisu slijedili nikakovi čini. Tako je Engleska mogla sada već od dvije godine vršiti blokadno pravo, a da nije blokade najavila, a nije niti bila u stanju pravu blokadu efektivno provesti. Male su evropske države morale trpiti, da im se namiče englesko nasilje jedno za drugim, da tako Englesku približe njezinom cilju. Taj cilj nije danas usprkos dvogodišnjoj brutalnoj sili postignut. On se sa starim sredstvima ne će uopće nikada postići, pošto Engleska sada vidi, da je Njemačka dapače kadra okrenuti protiv same Engleske oružje izglednjivanja, te joj presječiti nit života. Za Englesku nema više nikakove svrhe podržavati bludnju, da je blokada efektivna. Sada izdaje Engleska novi «Ordre in Council», u kom otvoreno priznaje, da je jošte uvijek čitavom neutralnom svijetu moguće, usprkos Engleskoj blokadi, trgovati s Njemačkom. Engleska to priznaje samo u tu svrhu, da sada, pošto najveća neutralna država više ne prosvjeduje, izvede nove povrede pravā malih neutralnih država. Novi «Ordre in Council» podvezuje saobraćaj neutralaca megju sobom, te ih sili, da, ili zaplove u smrtnu pogibelj zatvorenoga prostora, ili da zadržavaju svoje brodove u službi, vršenje koje vodi sigurno k uništenju brodova i posada u zatvorenom području. Ostaju li neutralni brodovi kod kuće, ne mogu li dakle neutralci megjusobno podržavati promet, tad to znači za neutralce opasnost gladi. Engleska priliči razbojniku, koji s revolverom u ruci dovikuje svojoj žrtvi: «Novac ili život!» Engleska je jošte besramnija, jer ona ne zahtijeva jedno ili drugo, nego oboje.

Megjutim sam London osjeća posljedice rata. Londonski listovi nijesu od više dana stizali u Nizozemsku. Kad su stigli prvi brojevi, bila je javnost u neutralnim zemljama nemalo iznenagjena. Dok su prije svi ti listovi samosvjesno pisali, kako se engleski narod ne boji niti ovog niti onog, najnoviji su brojevi puni tužbi i jadikovki o neprikladima i nevoljama, koje su počele u zadnje doba stizati «ponosne» sinove Albione. Evo samo nekoliko od tih neprilika: Dekari povišje cijenu kruha na 11 penca po funti, dakle 100%. Živežni dikator Lord Devenport odvraća na sve tužbe lakoničkom izjavom, da otklanja od sebe svaku odgovornost, no ne usuguje se protiv toga izdati odredbe — Brzojavni kabel izmegju Engleske i Jütlanda presječen je, zbog čega sijno zakašnjuje sve vijesti iz Amerike, Francuske, Švedske i Norveške, a Engleska ne može niti pomišljati na to, da kabel popravi, jer je presječen u zoni blokade, u kojoj krstare njemačke podmornice. — U Londonu hara već od više sedmica silna influenza. Zbog nestašice lijekova iznosio je broj smrtnih slučajeva za posljednje četiri nedjelje 39, 39, 41 i 62%. Nestašica ugljena toliko se osjeća, da su nebrojeni vozovi obustavljeni, a vozne su tarife toliko povišene, da se općinstvo zača voziti se i bilo kuda putovati. Stoga je i biskup u Chichesteru odgodio sinodu svćenstva svoje biskupije, što ju je bio uručio za mjesec svibanj. — Da se teški taj položaj učini narodu još težim, poskupili su proizvođači žeste i prodavači alkoholnih pića cijene u toliko, da je whisky poskupio za 600%! A poznato je, da je whisky englesko narodno piće, kojim puk zatomljivo tugu te izražava veselje, pa se lako razumije kako to poskupljenje neugodno djeluje na široke slojeve naroda. To su eto prvi

ga nema više; besjedio je, i zamuklo. — A vaš «leroj»? — Danas i sutra uđara bez oduška, a ko prekosutra se kolašcu zubi srskali i zamuklo je.

Time je i poteškoća riješena i otklonjena, uz kratki ali jezgroviti Salamunov korolarij i prirerak: — Kad ne sija sunce, počne ti je, netom možeš zasjesti za punu sofru i nasuti se omičitim zalogaajem. —

Ne reku utaman, da uz stari suk i zelena grana praska i gori. Ni onu ja ne bih preko plota vrdaljšio, da se uz mladikovo i starikovo pomlađi, krv se nekuda razgrije, te uz uspomene na bujnu mladost i u klonule godine sagje snaga, a čeljađe pričme glavom izdizati. Niti sam stara baka, pa dok ja prispijem, i pir se razvrgo, ni zrelo klasje, a onda gotove strnjine — ali mi vjerujte, da je i proljeće života otpušilo, a strah me, da će doubruzo i njegovo ljeto k osovini, da se na svoje prijestolje pripe kašljivo jesen.

S ovih razloga, što je mladost rađost i ako nestalna, baš me junački obrađova prošastoga ljeta poruka davnoga graskog prijatelja, da će k meni i u moju seosku samoću poslati svoga sinka Janka, gjače gimnazijalče, da na amošnjim visovima zdrava i okrepna vazdušja srune sa sebe nezdravu grasku ukočenost, a u Božjoj priprostoj prirodi, kuda ptica prosto zrakom leti, i on proleti na tananim krilima svoje mladosti, te pjesmu pjeva vasioni i njezinu velikome Stvorcu.

Janko je klapac, trinaest, četnaest godina, žustri vriljak, priljubito biče, a uza to ljubokrvan i po-

trgovi poštrenog podmorničkog rata, a doći će toga i više!

«Lokalanzeiger» javlja iz Kopenhagena: Neki norveški putnik, koji se je baš vratio iz Engleske u Kopenhagen izvješćuje, da se u ovaj mah nalazi u Londonu mnoštvo pomoraca s potopljenih skandinavskih brodova. Oni bi se rado vratili u domovinu, ali pošto je gotovo onemogućen parobrodski promet, prisiljeni su ostati u Engleskoj.

Podmornički rat i Italija.

Iz Züricha se javlja, da je posve zapeo trgovački promet u Napulju. Već je nekoliko dana obustavljena pomorska sveza sa Sicilijom, Sardinijom i Albanijom.

Mornari rotterdamskog parobrodskog društva otklonili su zahtjev Engleske, da putuju u ugroženu zonu.

Iz Lugana se javlja, da poštrenje podmorničkoga rata počinje već djelovati i na talijansku plovidbu. Prema vijesti trgovačkoga lista «Sole», stigla su za posljednja 24 sata u Genovu samo četiri parobroda, što je od prilike trećina normalnog prometa.

Naši uspješni podhvat kod Gorice

Izvestitelj «Dester Lloyd» javlja: «Agenzia Stefani» donijela je fantastičke vijesti o uspjehu talijanskog oružja prigodom posljednjih austro-ugarskih pothvatnja u prostoru kod Gorice, očito sa svrhom, da povećava talijansko ratno raspolaganje. Pri tom udara u oči, da se «Agenzia Stefani» poslužuje za proširivanje tih vijesti štampom savezničkih zemalja, kako bi stvorila povoljno raspolaganje za talijansku vojsku.

Drema vijestima austro-ugarskog vojnog vodstva može se utvrditi, da su, od polovice siječnja do polovice veljače, provedena vlastita pothvatnja u tom prostoru, protekla prema osnovi. Hvala temeljitim priprema, do zadnje sitnice provedenim, postigla su naša pothvatnja svoj cilj i to potpuno i u svim slučajevima. Sa svih pothvatnja vratile su se čete prema namjerama inicijativnih podzapovjednika u svoje glavne pozicije, te su svaki put doveli sa sobom zamjeran broj zarobljenika i bogat plijen.

Tako je dne 22. siječnja jedan štrafunski odjel provalio neobičnom spretnošću u jako izgrajeni položaj kod Vertojbe, te ga unatoč optovanim, jakim neprijateljskim navalama održao u svom posjedu još i 23. siječnja. Svršivši posao pročišćavanja, vratio se je odjel, prema osnovi bez znatnijih gubitaka natrag, te je dopremio 3 časnika, 134 momka i 3 puščana stroja, uz drugi ratni materijal.

I kod državne željezničke stanice u Gorici uspio je dne 10. veljače nasrtaj manjega odjela, koji se je razorio neprijateljske naprave s boksa, povratio u svoj glavni položaj s 300 zarobljenika. Te navale naših patrola i štrafunskih odjela na neprijateljske položaje blizu Kostanjevice, Solcana i St. Petera, bile su takogjer veoma uspješne. Gubici su neprijatelja bili u svim tim pothvatnjima izvanredno veliki. Izgubio je neprijatelj na neranjenim zarobljenicima 9 časnika, 1482 momka, a isto je tako znatan ratni plijen. Osim 11 puščanih strojeva i bacala za mine, dopremljeno je mnoštvo uporabivog ratnog pribora. Jedino se temeljitim priprema može pripisati, što su u svim pothvatnjima bili vlastiti gubici neobično neznatni. Vrijedno je spomenuti, da je jedan odjel prigodom nekog preduzeća, koji nam je donio 300 zarobljenika, imao tek jednog jedinog lako ranjenog.

DALMATINSKE VIJESTI

N. P. gosp. Namjesnik kod Njegova Veličanstva Cesara i Kralja.

BEČ, 1. Cesar je primio danas u Badenu namjesnika u Dalmaciji grofa Attemsa.

Javljuju nam iz Beča, 2. o. m. U četvrtak Njegovo je Veličanstvo primilo u posebnoj audijenciji, koja je trajala sat i 20 časa, gospodina Namjesnika Grofa Attemsa, te se potanko dalo obavijestiti o svim prilikama Dalmacije. Osobito se Cesar zanimao za sadašnje prilike našeg ribarstva i govorio o nuždi da se ovo što bolje, prema današnjim potrebama naroda, organizuje; te naglasio da će sam lično utjecati da se željama i potrebama naroda u Dalmaciji udovolji što bolje može.

nesen za prostim pukom i njegovim značajnim običajima, te svakdašnjim potrebama. I najtucnija amo stvarčica, uz koju mi promičujemo ko i uz podnebesna bröjja, što nas sa svih strana poklopila, a da ni okom na nje ne izbijelimo — priteže na se njegovu pomnju i za svaku će se raspitati. Lijepje odlike, koje bi mu mogle u životu i valjati.

Nit je on tuzgavo samoživče, ni škrta lakomčina, te grablje grablice, da sve na se nateže. Daredljiv je on pusto i što ima, tim i punom šakom dariva. A čime da te gljače neimateč i ponudi već svojim oplemenjenim srcem i onom mrvicom nepatvorenooga znanja, što ga je skuckalo na ulištu knjige i školskih klupa?

Stoga za me i bi ono desetak Jankovih dana radost i veselje, te oih ga i gladan slušao, kad zbori. a gladan i žedan udovoljavao njegovim upadicama i utirao utrenika njegovim pitanjima. Osobitim me načinom zanimalo i moju pozornost k njemu svačalo, kad on, dijete pokaldrmanih gradskih ulica i izlaštenih te parfimiranih ruku, zagji megju moje neistessane i neušestane župljane, da od njih čuje, što u građu ni pod koju cijenu ne prolazi, a on ih nugja svojim, što bi im na prigodi moglo i valjati, jer im je baš prijatelj i po prijateljsku pruža, a reku, da za prijatelja sve, a prijatelja ni za što.

Nu otkuda bi to moje gljače moglo znati, da ako je on Janko, po ovim se mojim oplakanim litičinama skliziše i vrza i Milanko, koji bi i njemu mogao mozgom zamesti, kad je tolicim drugima? — — — I bora mi moga borenooga — namjeri se prošastoga ljeta ustra na belegiju, a moj dobrobošlac i pitomi gost na sina pokojnoga Šimuna Gverana, ili ti glavom na našega Salamuna.

Bilo je to u sunca opočinjanje. Dječelja je i

Previšnje sažaljenje prigodom smrti spljetskog biskupa đ.ra Gjiwoje.

Po previšnjem nalogu saopćilo je namjesništveno Predsjedništvo prepoštovanom kaptolu stolne crkve u Spljetu najtoplije sažaljenje Njegova c. i k. Apostolskog Veličanstva prigodom smrti biskupa i dvorskog kaplana đ.ra Antuna Gjiwoje.

N. P. gosp. Namjesnik grof Attems u Beču i aprovizacija Dalmacije.

Javljuju nam iz Beča 1. o. m. U utornik 27 februara bila je u Beču, na prijedlog preuzvišenog gosp. Namjesnika, pod predsjedanjem N. P. ministra Höfera, u «Uredu za prehranu» sjednica, koja je trajala 4 sata, i na kojoj su bili, osim g. Namjesnika, svi izvjestitelji tog ureda i odaslansva transportne uprave. Pretresalo se potanko, sa svakog gledišta, pitanje aprovizacije Dalmacije, imajući u prvom redu na umu, da se nagje način kako bi se što brže i uspješnije namicale potrebite joj životne namirnice, i što kraćim putem u zemlju uvozile, i uopće kako bi se što bolje doskočilo potrebama Dalmacije glede prehrane. Ministar Höfer je izjavio, da će se on lično s najvećom revnošću zauzeti za što bolju aprovizaciju Dalmacije, te da će učiniti sve što bude moguće, da joj se potrebe namire. Raspravljajući pitanje o srestivama kako da se obezbijedi brži i sigurniji prenos hrane u Dalmaciju, zaključilo se da transporti budu praćeni od vojništva i da, za što brže razaslijanje živeža u unutrašnjost zemlje i u udaljenije krajeve, budu stavljeni na raspolaganje vojni teretni automobili.

Ratno odlikovanje.

BEČ, 3. «Wiener Zeitung» javlja: Cesar je udijelio kotarskom komesaru na dalmatinskom namjesništvu Vicku pl. Rubelli, koji služi za ministarstvu za bogoslovje i nastavu, a doznačen je kao civilni povjerenik jednom vojnom zapovjedništvu, zlatni krst za zasluge s krunom na traku kolajne za hrabrost, u priznanje izvrsnog službovanja pred neprijateljem.

Ratna odlikovanja i imenovanja.

Njegovo se ces. i kralj. Apostolsko Veličanstvo premilostivo udostojilo podijeliti željeznu krunu trećeg razreda sa ratnom dekoracijom i mačevima u priznanje hrabra i uspješna držanja pred neprijateljem natpor. Moricu pl. Barisani, od 22. pješ. puk.

imenovati kapetanom (rangom od 1. februara 1917) natpor. Eduarda Weidlera kod vojn. post. zapov. u Zadru; nasl. kap. Antuna Čapuri, mir. stal. prič. nadliječnicima (rangom 1. februara 1917) prič. pom. liječ. đ. Josipa Ploceka, Fridriha Freika, od 22. pješ. puk.

račun. por. Ivana Vaneka, od 22. pješ. puk.

Sjednica pokrajinskog povjerenstva za promet s marvom.

Dne 27. veljače bila je kod c. k. Namjesništva prva sjednica pokrajinskog povjerenstva za promet sa marvom. Sjednicu je otvorio, u zamjeni preuzvišenog odsutnog gosp. namjesnika, c. k. namjesništveni potpredsjednik gosp. Đ. Frano grof Thun-Hohenstein sa pozdravnom besjedom, u kojoj je naznačio put, kojega se povjerenstvo ima držati, dotakav se svih nemalih poteškoća, koje će ono u svome djelovanju imati da prebrdi, i izjavio ujedno uvjerenje, da će članovi povjerenstva, imajući pred očima sadanji teški položaj i držeći se našega gesla «Sve za Cara i za Dom» znati sve ove poteškoće savladati i pravedno privesti kraju ovu započetu akciju, za opskrbivanje pučanstva marvom za klanje, odnosno meso, i, čuvajući pri tome interese gospodarstva i marvogojstva ove pokrajine.

Dalnje vognjenje sjednice preuzeo je gospodin namjesništveni savjetnik Stjepan pl. Szilva. Nakon konstituisanja prešlo se na dnevni red, te je:

1. odobren privremeni nacrt o pokriću potreba marve za klanje u pokrajini.
2. ustanovljena su mjesta dogona marve, na kojim će se marva nabavljati od posebno uređenih komisija za kupovanje.
3. ustanovljene su kupovne cijene marve za klanje po kg. žive vage, kao i kupovne cijene marve za rasplod i uporabu.
4. ustanovljene su prodajne cijene mesu na malo.
5. odobren je postotak, koji će pokrajinski ured za promet sa marvom smjeti utjeravati od preuzimalaca marve za pokrće režijskih troškova.

svetačni dan, kad popodne i po ružarju moji župljani posjeli i povajali se pod stoljetne mjesne košće, uzur uzure i vrijeme varkaju, ne će li što prije zdoravmarija. Megju njima je i moj Janko, na kamentični pričurčio, te očima po puku vrca, a ušima čuli, da vidi, tko zbori, i čuje, kako govori.

U to, kad će sunce u more utonuti, proromoni netko izmegju župljana: — «Eno ti i sunce za goru! I našeta se na ovome Božjemu danu, da mu nigda konca ne išćeka!»

I moj Janko, misli i on, da se ovjge po redu govori, pa kod svoje ređne ure i on mome puku tumačiti, krivo ispravljati, te dokazivati, da je to drugačije, nego to moji amo cijene. Poriče on njihovu, da se ono sunce šeće, već im čisto pred očima donosi, da se zemlja oko sunca okreće i to svako dvaideset i četiri ure te nekoliko časa. Uzešio se Janko dokazujuć to, rukama plete, a prstima krši, grči ih i izvornice opruža, da puku zorno pred očiči i mogućnošću i istinitošću svojih tvrdnja i dokazivanja.

Utihala čeljad i ko odrvenila, te jedvo što osluškujes odušaje i po tome suđiš, da su još živi, a očima, ko da je jedno jedito, ustremili u moga miloga gosta.

Već kad se nastavi, da ih uvjeri, da dok je kod nas dan, s druge je strane na kruglji zemaljskoj noć i dok mi preko dana u sunce gledamo, drugi ga narodi, jednako stvoreni na sliku i priliku Božju, ne vide, jer je kod njih tamna noć — onda ko da se počese oko njih mravi kupiti, a oni bi im se rada ugnuti.

— Stoga je sneručna maloprišnja tvoja — kako ti bi ime — i okrene se Janko k Ivanu Galiču, koji ono malopri bio spomenuo sunce i njegovo utonuce

Na temelju ovih odluka izdaće c. k. Namjesništvo posebne odredbe, odnosno obznanе.

Imenovanje.

Namjesnik dalmatinski imenovao je namjesništvenog konceptnog vjezbenika Tomu Calogera namjesništvenim konceptistom.

Premještaji.

Namjesništveni konceptist Norbert Filaus premješten je iz Dubrovnika na kotarsko Poglavarstvo u Zadru, a kotarski povjerenik Frano Gutty na privremeno službovanje na kotarsko Poglavarstvo u Dubrovniku.

Čitulja.

Preminuo je juče u Zadru, nakon kratkog bolovanja gosp. Petar Wrantzky, umirovljeni ravnatelj pomoćnih ureda na Namjesništvu. Bijaše čovjek blage čudi, vrijedan, marljiv i točan činovnik, dobar drug.

Danas mu je bio lijep sprovod, na kojem su bili mnogi namjesništveni činovnici i prijatelji i znanci pokojnikovi. Počivao u miru; a rastuženoj obitelji i naše iskreno sažaljenje.

Dobrotvorno društvo hrvatskih gospogja u Zadru.

Glavna skupština »Dobrotvornog društva hrvatskih gospogja« bila je u dvorani ženske peterorazredne škole na 25. o. m. u 5 sati pos. pođne po dnevnome redu, koji je bio već oglašen.

Predsjednica, presvijetla g. Ivčević, pozdravila je toplim riječima prisutne članove; izrazila je svima najljepšu hvalu na zanimanju oko društva, a osobito gg. učiteljicama; podsjetila na žalosni događaj, koji je zavio u crninu našu monarhiju, na smrt Cesara i Kralja Franja Josipa, te završila pomen poklikom: »Slava viteškom Vlaharu Franju Josipu I. i podsjetiv na stupanje novog Vlahara na prijesto pozva nazočne da uskliknu »Živio« Njeg. Veličanstvu Karlu I. i Cesarici i Kraljici Ziti; na što je skupština po tripit uskliknula »Živjeli!»

Tajnica g.gja Verduš opirno je opisala rad društva od postanka do danas, kako ono prehranjuje dneвно 100 djece, dijeli krh pos. pođ. dijeli muškog zavajista, kako se o Božiću razdijelilo siromašnim djevojičicama rublja, davale se pripomoći za lijekove bolesnim učenicima i otvorilo se žensko igralište.

Gospodin je prof. Šoljan, u posebnoj raspravi i u ime ostalih članova, izrazio potpuno odobrenje društvenog zauzimanja za dječicu bez kruha i odijela i zaželio društvu dobar napredak na ovom umanitarnom polju.

Blagajnica presvijetla gospogja Novaković, pročitala je obračun g. 1916. Društvo je imalo od 1. svibnja do 31 prosinca 1916 ukupni prihodi od kr. 8.223:26, a ukupni rashodi od kr. 2.452:10, te prelićak od kr. 5771:16.

Osim prehranjivanja djece, uzdržavanje igrališta za djevojičice, pripomaganja bolesne dječice, obdržavanja obrazovnih tečajeva za djevojičice i gospogje, što je sve bilo odredjeno u programu rada za 1916 godinu, društvo će nastojati da otvori čuvalište za malu dječicu. Ono će se obratiti Vlasti, da bi dopustila, da u redovima za kupovanje budu imale prednost noseće žene i one koje imaju dojenčad, ako prikažu legitimaciju društva. Društvo je otvorilo i radionice, gdje će gospogje srijedom i subotom raditi za siromašnu djecu.

Uz znak priznanja svi su prisutni članovi jednoglasno ponovno odabrali u isti odbor: gg. Ivčević, pl. Tončić, pl. Dominis, Novaković, Verduš, Katalinić. Pošto se članica odbora gosp. V. Alacević, preselila drugomog i odrekla časti, izabrana je većinom glasova g.gja Lelas.

Izabran je i odbor gospogjâ, koje će nadzirati i skrbiti se za potrebe dječice zemaljskog dječjeg vrta.

Izabrane su jednoglasno gospogje: Bujas, Spalatin, Moretti, Čurlica.

Gospogjica M. Kušar, prikazala je kako bi bilo od potrebe da se otvori tečaj za glazbu. Skupština je prepustila to odboru na razmišljanje.

Poštanske vijesti.

Na 1. o. m. otvorilo se c. k. poštansko sabiralište u mjestu Padjene, koje će primati i putnike za koloslanicu Knin-Prevlje i natrag, i bavit će se prodajom pošt. vrednota, premanjem i opremanjem svih poštanskih pošiljaka i telegrama, te izdavanjem, odnosno dostavom prostih listovnih pošiljaka, preporučeni pošt. pošiljaka, suđenih pisama i sa pouzecom do 100 kruna, pisama sa naznačenom vrijednosti do 100 kruna, paketa bez naznačene vri-

u more — da se sunce utopilo. Vara te i tvoje oko i tvoje neznanje. Jednako ono sjaje, i kad ga noćas ne bude kod nas, bit će ga puna šaka kod drugih, gdje se zemlja pri svome zakrećaju prama njemu izbećila.

— Polaglje de to momče, da te upitam: «Otkuda to, latinska gospodo!» — izvrci sad na srijedu naš Salamun i skoči sa prizide, gdje dosada na osami kutrio. — Znam ja, da se mogu zatvoriti graska vrata, ali ne mogu ljuska usta, pa stoga ti tako zamotavaš u grasku kaljavu kartušinu pamet ovih oko sebe. Nu znajde, da drugi dan druga i navika, pa ako je tih i takih oko tebe, ima ih i ovakih — i šakom se zalopata u prsi — koji će ti dokazati, da u šilu nije lemeša, te ni u tvome dokazivanju tvrde istine.

— Po tvome tome nadimanju bilo bi reda, da se ovo sad naše selo i mi u njemu vrtimo. Nu tko o plju, taj i po zlu, te bi i mi morali, pomamno se i pijani vrteć, vrat slomiti i zemlju poljubiti. A nas evo ovjge, zahvaleć milosrgju Božjemu, da gdje zasjeli, tu i ostali, a kome je dođijalo živjeti, eno mu (Maljkovica, pa neka niza nju skake!

Sustuknu ova i neslana i nenadana Salamunova našega Janka, i netom se zeru razabra, odbi njegov udarac, a ljudoima dobre volje i zdoravih bregu polaško i istihano, prama njihovoj dokučljivosti, dokaza, da poradi neiskazana zora, žestine i brzine, kojom se zemlja okreće, ne može se speriti ni Salamunova iskoliti.

— Je ga, uskogaćujuć moji graski, taman ta tvoja uska i graski nahero! — ne da Salamun pređa se. — Pamitaj ja svoga pokojnog oca Šimuna i njegovu kobilu. Spređnu ona pođ njim kod Rašina đuba, a kad se on najmanje nadao, zagradi omica, ko ptica

jednosti ili pouzecom do 100 kruna, kao što i novca od pošt. uputnica, isplatnih doznačnica do 100 kruna te izručnica prijava, svih ostalih poštanskih pošiljaka, koje stižu c. k. pošt. i brz. uredu u Kninu, a koje su odredjene za okružje razdavanja spomenutog sabirališta, naime za odregjenike koji stanuju u Padjenama.

To će sabiralište primati i putnike za koloslanicu Knin-Prevlje i natrag, i izdavati odnosne privodne karte.

Sabiralište će biti u svezi 3 puta na sedmicu sa poštanskim i brzovajnim uredom u Kninu, sredstvom spomenute koloslanice.

U c. i k. zaposjednutom području Srbije, danom 5. februara o. g. bili su otvoreni i predati javnom prometu i c. i k. etapni poštanski uređi drugog razreda Bogatić, Krupanj i Loznica u Srbiji.

U poštanskom saobraćaju sa ovim novim etapnim poštanskim uređima, pripuštene su:

pri predaji: dopisnice, otvorena pisma, tiskanice (novine) i uzorci robe;

pri razdaji: dopisnice, pisma, tiskanice (novine) i uzorci robe.

„Za Boga i za Cara“.

Vladajući knez Liechtenstein, Njegova Jasnost Ivan II., namijenio je akciji grofice Terezine Thun-Thun lijepi iznos od kr. 2000. — poprativši ustoj svojoj pošiljku slijedećim brzovajom: «Najtoplije Vam zahvaljujem, milostiva gospogjo grofice, na najljubeznije mi poslanoj Vašoj knjizi «Za Boga i za Cara», koja sažri toliko ganuljivih i dirljivih značajka junačkoga i rođoljubnoga pučanstva Dalmacije, da su se još i povećale moje stare simpatije za onaj vrlj puk, i ja s veseljem slijedim Vašu izraženu želju te doprinosim za skrb invalidnih ratnika one lijepe zemlje.»

Zabava školske mladeži.

Pišu nam iz Hvara 26 pr. m. Zadržeg dana poklada, prigrejena je u ovdašnjem »Cur Salonu« zabava u korist siromašne školske djece. To je upriličila isključivo mladež mjesnih škola, koja se vrlo uspješno istakla u raznovrsnom patriotskom pjevanju i deklarovanju, uz sveopće priznanje i odobravanje. Hvala mladeži, a u prvom redu gosp. upravitelju i škol. nadzorniku Puhieri, koji je, bez obzira na trud, priprevio učeničke muške i ženske i tjem omoćujući, da se prema prilikama sakupi čedna svota, koja će se upotrebiti, u svrhu potpomaganja siromašne školske djece. I obziv publike bio je velik, što ovdje rado ističemo sa priznanjem.

Prinosi.

Dobrotvorno je društvo hrvatskih gospogja primilo ove prinose: Da počasti uspomenu g.gje Luce Peričić iz Sukošana gosp. P. Novaković kr. 5, gosp. Đ. E. Katić kr. 5. — Da počasti uspomenu g.gje Auguste ud. Peričić đ. E. Katić kr. 10. — Da počasti uspomenu pokojne g.gje Gjuline ud. Foith gosp. Đ. Vicko Ivčević kr. 5. — Da počasti uspomenu gosp. Josipa Salvi u Drmišu gg. Milena i Kamilo Ivon kr. 5.

Vukovi.

Pišu nam iz Drniške Krajine mjeseca veljače. Po Svilaji i Kozjaku, gdje je veliki snijeg zaoklijao, baše se pustopašice do 7 vukova, te kolju do što dođu. Tako su nekidan žiteljini iz Štikova, i to baš Petru Grahovcu pok. Mile poklali 13 koza, Iliju Vujeviću p. Mijata i ovcu, Dušanu Bogdanoviću 7 ovaca; u Gradcu: Miji Pastroviću 7 koza, Joki Vidoviću 1 psa u selu; u Kanjanim: Niki Ladjeviću Ilijinu 2 krave, Iliji Praru p. Pantelije 1 kravu, te ju svu nadrpali i donapokon Roku Sučiću iz Otačevca 1 ovcu. Nu ovu ovcu vuk je zgrabio po sredini te ju bacio preko sebe, i u tom stanju nosio je 2 kilometra, uza svu viku čobana i pucanju opć. lugara Ante Gabrića i našeg nadšumara g. Nikole Vežića, koji su se tada desili u šumi »Duboka draga« pri oblaženju iste. I lisičâ imade u velikoj množini.

Novе knjige.

Primili smo sa zahvalnošću: «Dr. M. Perković — Priprava za život. Razgovori sa školskom mladeži. Svezak I. Izdala Matica Dalmatinska. U Zadru 1917. Štamparija Schönfeld i drug. Ovo je prva knjiga »Poučne knjižnice« koju je Matica Dalmatinska odlučila izdati da pridonese svoje zrnice pokretu za skrb oko uzgoja duševnoga i tjelesnoga mladeži. Ovom zanimivom i vrlo gođono sastavljenom knjigom bavićemo se u drugom broju našega lista.

se stisne i pri najžešćoj trci odmahnu njime kod vrutaka o ledinu i pomože mu prije zemana pođ kupinu!

— To ti je, plemiću moj, tvoja trka; prodaji je tima tuđa, a kod Salamuna ne prolazi ni za pušljivo zrno boba! — i Andrija Gveranov ozbiljno zaškljli u moga Janka. — — —

Pa daj ti, ako si moguć, dostigni našega Salamuna, ili ga barem u čemu prisajeđini Davidovu sinu!

Dok Gveranov Salamun hoće, da svi potoci u rijeku, a sva mudrost u njegovu šišku, dotle i meni i tebi i njemu prikrča Davidov Salamun: «Ne budi samome sebi korabljom mudrosti, već se boj Boga i zlu se uklanjaj.»

Naš je Salamun svojom neutaživom opozicijom jurnd i na ovaj i na drugi svijet. Ne će se on njemu da ukloni, a kamo li će se pokloniti, već ustaje protiv vjerskih ustanova, odapire se zakonu, a ni ispred Providnosti ne će da omeška, nije li na njegovu, dok po Davidovu Salamunu . . . . «Gospodin isporuča mudrost, a iz njegovih usta istječe razbor i znanje.»

Najstrag usput pripomenimo, da je Salamun Svetoga Pisma davno pošao s ovoga svijeta i preminô, dok naš amo jošje živi, u opoziciji dane sprogjom i prostranjijom.

A hoće li kad i on ostaviti ovaj čarni zemni svijet?

Ne bih znao, kad će, pa se stoga ustrpite i pričekajte!

Primili s

uka za najvi

Grgo Plovak-

Sve što

skim knjigam

tako mršavo,

sta namučiti

ustav naše d

za mnogo na

giaci sređnjil

to ponijeti so

Knjiga je

glavlja, a sva

Jezik je

gjeno, te se n

protumačen

jemo, jer č

a piscu čestit

dovela do gov

obrađio.

Obitelj j

menu pok. M

k. oficijavta u

Antissin

onorare la

beka 3 C. —

luogot. Alber

del def. Dr.

— Giuseppe

di: Giovanni

barone Lallio

2 C; Giuseppe

cons. di gove

Giuseppe Sa

Te

Te

Poglavica

otpušten. C

BEČ, 2.

govo je Ve

pismo:

Drag

U privr

vjetnik vojn

spoznavanje

leksalnom in

sto i novca
100 kruna
ninskih po-
u Kminu,
ja spome-
bi stanuju

a kolosla-
nosne pre-
a sedmiku
ninu, sred-

Srbije, da-
ati javnom
di drugog
iji.

ovim etap-
ma, tiska-

re (novine)
a Jasnost
tine Thun-
ntiži usio
pplije Vam
ma najlju-
Boga i za
jivih zna-
a Dalma-
simpatije
Vašu izra-
h ratnika

u ovdaš-
šne škol-
2 mjesnih
raznovrs-
u, uz sve-
Deži, a u
adzoniku
avio uče-
a se pre-
se upo-
školske
rije rado

gospogja
enu g.gje
vic kr. 5,
spomenu
0. — Da
ud. Foith
stij uspo-
ena i Ka-

veljače.
nijeg za-
kolju do
ova, i to
koza, ilij
onovici 7
Joki Vi-
Ladjeviću
kravu, te
u iz Ota-
po sre-
nosio je
anju opć.
g. Nikole
oka dra-
u velikoj

ot. Raz-
dala Ma-
a Schön-
niznice»
da pri-
gogja du-
mivom i
mo se u

ime kod
ana po)

prodaji
i za pu-
ozbiljno
—
sega Sa-
avidoovu

potoci u
e i meni
Ne buđi
oj Boga

ozicijom
n njemu
aje pro-
ispred
njegovu,
in ispo-
razbor i

Salamun
a i pre-
sno-
to tvr-
zemni

strijpe i

Primili smo sa zahvalnošću: «Gragjanska na-
uka za najviši razred srednjih škola.» Sastavio Dr.
Grgo Novak. Leonova Tiskara, Split 1917.

Sve što se do sada nalazilo po našim škol-
skim knjigama o ustroju naše monarhije — bijaše
tako mršavo, da su se i profesori i gijaci moralno-
sta namučiti ovi dok nauče i oni dok protumače
ustav naše države. Ovom smo radnjom koraknuli
za mnogo napred, te se možemo nadati, da će naši
gijaci srednjih škola štošta korisna naučiti iz nje
to ponijeti sobom u život.

Knjiga je podijeljena vrlo pregledno u 19 po-
glavlja, a svako od ovih u nekoliko paragrafa.

Jezič je lijep: svako poglavlje potpuno obra-
gjeno, te se ništa ne može naći, što ne bi bilo tačno
protumačeno. Knjigu najljepše svakomu preporuču-
jemo, jer će u njoj naći mnogo toga što ne znaju;
a piscu čestitamo, što ga je upravo sretna misao
dovela do ove radnje, koju je on savjesno i učeno
obrađio.

Crveni Krst.

Obitelj Novakovis Smilčić: za počastiti uspo-
menu pok. Marije Jurcev 2 K te Frane Peslajz, c.
k. oficijavta u Skrađinu 2 K.

Crce Rossa.

Antissin L., i. r. assistente cont. luopot. per
onorare la memoria della def. sig. Emilia Dra-
bek 3 C. — La famiglia dell' i. r. cons. sup. cont.
luopot. Alberto Bertolini per onorare la memoria
del def. Dr. Nicolò bar. Lallich von der Tulpe 3 C.
— Giuseppe Palcich, Pago per onorare la memoria
di: Giovanni Ghergurovich 5 C.; Prof. Dr. Nicolò
barone Lallich von der Tulpe 2 C.; Maria Jurcev
2 C.; Giuseppe Sascor 2 C. — Calebich Pietro, i. r.
cons. di governo per onorare la memoria del def.
Giuseppe Salvi, decesso a Drniš 4 C.

Telegrami Uredništva.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Poglavica generalnog štaba barun Conrad
otpušten. General pješadije Arz postavljen
na njegovo mjesto.

BEČ, 2. Javlja ju iz stana ratne štampe: Nje-
govo je Veličanstvo izdalo ovo previšnje ručno
pismo:

Dragi feldmaršale, barune Conrade!

U prvim fazama ovoga rata Vi ste, kao sa-
vjetnik vojnog višeg zapovjedništva, Svojim bistrim
spoznavanjem neprijateljevih slabosti i nikad ma-
laksalom inicijativom namirivali ogromnu premoć
naših neprijatelja. Vaš vedar sud znao je da si-
gurno izbavi iz najtežih situacija. U daljem toku
ovng rata morali ste, u svijesnom skupnom radu
sa našim vjernim saveznicima, ulagati u pravo
vrijeme i na odlučnom mjestu nužne bojne snage
na svim ratištima stvarati osnov pobjednih ope-
racijama i osujećivati planove novih vjerolomnih
protivnika. I meni ste uvijek bili nesebičan, odan
savjetnik. Ako Vas sada otpuštam od Vašeg mjesta
kao poglavicu generalnog štaba Moje ukupne
oružane moći, da Vašoj iskušanoj snazi na dru-
gom važnom mjestu dajem izražaja, to osjećam
potrebu da Vam dajem vidljivo obilježje Mog
pouzdanja i Mog zahvalnog priznanja Vaših neis-
predljivih zasluga, te Vam udjeljujem Veliki krst
Mog vojničkog Reda Marije Terezije. U činjenici,
da sam Vam predao onaj Krst, što sam, na molbu
Moje vjerne, hrabre vojne snage, dana 17 januara
na sebi pričvrstio i od toga dana nosio, nadam
Se da ćete nazriti izraz Mog osobitog uvažavanja.

Baden, 2. marča.

KARLO.

Dragi generale pješadije von Arz! Ja Vas
imenujem poglavicom generalnog štaba Moje
ukupne vojne snage.

Baden, 2. marča.

KARLO.

Izveštaji austrijsko-ugarskog glavnog stana.

BEČ, 2. Službeno se javlja:

«2. marta 1917.»

Istočno bojište:

Vojna fronta gener. maršala Mackensena:

Ništa novo.

Vojna fronta gener. pukovnika Nadvojvode
Josipa:

U odsječku Mesti-Kanesti Rusi preuzeše ju-
čer popodne svoja napreznja da preotmu pozici-
cije, što su izgubili pred nekoliko dana. Oni na-
vališe po pet puta na našu frontu, ali su svaki put
sa najtežim gubicima odbijeni. Izvršna zasluga
ide našu artiljeriju. U okolici Kirlibabe propadoše
zagoni neprijateljskih satnije.

Vojna fronta gener. maršala princa Leopolda
Bavarskoga:

Na Narajovki napadne čete izniješe jednog
oficira i 170 ljudi zarobljeno i po 3 mitraljeze i
minometala. Istočno od Zloczova i područja Sto-
hoda topovski je boj oživio.

Talijansko bojište:

Nema nikakvih promjena.

Jugo-istočno bojište:

Naše čete pročistiše od neprijateljskih banda
prostor na jugo-istoku od Tomorice.

Zamjenik poglavice generalnog štaba
v. Höfer podmaršal.

Izveštaji njemačkog glavnog stana.

BERLIN, 2. Wolff-Bureau javlja:

Veliki glavni stan 2. marta 1917.

Zapadno bojište:

Izmegju Ypresa i Arrasa neprijateljski izvid-
nički zagoni prodjoše najalovo. Jaki engleski o-
djelci, koji su se otiskivali istočno i južno od Sou-
cheza protiv naših opkopa, odbijeni su. 20 zarob-
ljenika i 1 mitraljeza ostade u našim rukama.
U području Ancre bilo je više sukoba na pretpo-
lju naših pozicija. Na francuskoj fronti bilo je
više lokalnih preduzeća.

Istočno bojište:

Zapadno i južno od Rige i izmedju Miadziola
i Naroczkog jezera na Ščari i izmedju gornjeg Se-

reta i Dnjestra borbeno djelatnost bijaše neko
vrijeme živahna. Na istočnoj obali Narajovke za-
gon naših napadnih četa postiže pun uspjeh. Sj-
verno od Valeputnaske ceste propade pred našim
pozicijama a sa velikim gubicima, 5 ruskih nalava.
Prvi general kvartirmajstor Ludendorff.

BERLIN, 3. Večernji izvještaj: Osim boja u
ograničenom prostoru na fronti u Artoisu, ne jav-
ljaju ništa osobito ni sa zapada ni sa istoka. U
Rumunjskoj i Mačedoniji jaki je snijeg sužavao
borbeno djelatnost.

Pooštreni podmornički rat. Potopljene lagje.

BERLIN, 3. Dvije podmornice što su se tu
skoro povratile, potopile su 15 parobroda i 7 je-
drenjača od ukupnih 64.500 nečistih tona. Jedna
od tih podmornica naiđe pred južnom obalom
Irske na bunarni parobrod, preuđen kao zamku
za podmornice, koji je imao četiri dobro skrivena
topa na bokovima te upotrebljavao i svoje čamce
za bacanje bomba protiv podmornice. Pošto je
došla na površinu, podmornica zapodjenu u 3 s.
popodne artiljerijski boj protiv spomenute zamke
i podmorničkog razbijača razreda «Foxglove», koji
potraja sve do 1. raka; razbijač bi najmanje triput
pogogjen.

LONDON, 3. (Reuter). Bark «Galgoim Castle»
od 1596 tona, iz Belporta, potopljen je u utok
od njemačke podmornice. Jedan od dva čamca za
spasavanja, sa jednim dijelom posade i sa dva
Američana, nestade.

Prilike u engleskim lukama zbog pooštrenog
podmorničkog ratovanja.

ROTTERDAM, 2. Po vijestima što su prispjele
iz Glasgova, u toj se luci nalazi mnogo ameri-
čičkih lagja, kojima se nije dopustilo da krenu
Megju brodskom momčadi zavladao je radi toga
znatan nemir; i izmedju engleskih pomoraca raspo-
loženje je prema vladi nepovoljno, buduć da
ova ništa ne preduzumlje ili ne može da preduzme
protiv podmornica. Živež je rijedak i skup; narod
se više boji podmorniča nego Zeppelina; sve misli,
da vlada nije u stanju da išta učini protiv podm-
orničkog ratovanja.

Njemačke letjelice nađ engleskim obalama.
BERLIN, 3. Wolff Bureau. Njemački hidroplani
osuše 1 marča sa 21 bombom i sa opaženim do-
brim uspjehom, trgovačke parobrode, što se nalaze
u plitčinama, i na naprave željezničke stanice u
Ramsgate. Sve se letjelice povratit će zdrave.

Izveštaji bugarskog glavnog stana.

SOFIJA, 2. Izvještaj generalnog štaba, 1 marča.

Mačedonska fronta:

Slaba artiljerijska djelatnost. U obluku Cerne
njemačke čete zarobiše, pošto je talijanski napad
propao, 5 oficira i 31 čovjeka.

Rumunjska fronta:

Čarčenja izmedju straža.

O savezu Njemačke s Meksikom protiv
Sjedinjenih Država.

LUGANO, 3. Američka «Associated Press»
širi tekst tobožnjih uputa, što ih je državni tajnik
Zimmermann 19 januara dostavio, preko Washing-
tonskog poslanstva, njemačkom konzulu Eckardt
u Meksiku, da ovaj ponudi Meksiku savez u slu-
čaju da bukne rat sa Sjedinjenim Državama poradi
podmorničkog ratovanja. Prema tome savezu
Meksik bio financijski i na drugi način dopu-
piran i osvojio bi izgubljeno zemljište Novog Meks-
sika, Texasa i Arizone. U senatu izjavio je sena-
tor Swanson, kako ga je Wilson ovlastio, da su
podaci «Associated Press» u glavnome tačni. «As-
sociated Press» pak tvrdi, da je Njemačka poku-
šala da, preko Meksika skloni Japan da učestvuje
u ratu protiv Sjedinjenih Država.

BERLIN, 3. S obzirom na saopćenje o upu-
tama ministarstva izvanjskih posala njemačkom
poslaniku u Meksiku, što ga donosi američka
štampa, Wolff Bureau javlja: Da se u slučaju
ratnog sukoba sa Sjedinjenim Državama, pobrine-
mo kako bi se, po mogućnosti, izbjeglo pristaja-
nju novog protivnika uz naše neprijatelje, njemački
je poslanik u Meksiku dobio polovicom januara
nalog, za slučaj da nam Sjedinjene Države na-
vjestete rat, neka meksičkoj vladi ponudi savez i
s njom ugovori pobliže pojedinosti. Ta je uputa
pak izrijekom obvezivala poslanika, da ne pre-
duzme kod meksičke vlade nikakav korak, prije
nego bude siguran da je Amerika izjavila rat.

Amerika i pooštreni podmornički rat.

BORDEAUX, 2. Američki parobrod «Rochester»
prispio je u Giroudu.

AMSTERDAM, 3. Ovdješnja agencija štampe
javlja iz Washingtona, da je Zastupnička Kuća
sa 403 protiv 13 glasova primila zakon, kojim
ovlašćuje Predsjednika da nauruža američke
lagje protiv opasnosti od podmornica, ali mu ne
daje pravo, da druga sredstva primijeni, koja
bi Wilson osobito želio.

Oskuđica u Italiji.

LUGANO, 2. Talijanski glavni povjerenik za
živež ovlastio je prefekte, da prisilno uvedu cedulje
za nabavljanje nužnog živeža.

Telegrammi della Redazione.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

I bollettini dello stato maggiore generale
austro-ungarico.

VIENNA 2. Si annuncia ufficialmente:

«2 marzo 1917.

Teatro della guerra orientale:

Gruppo d'armata del maresciallo Mackensen.
Nulla di nuovo.

Fronte del colonnello generale arciduca Giu-
seppe.

Nel settore di Mesticanesti i Russi ripresero
nel pomeriggio di ieri i loro sforzi per riconqui-
stare le posizioni perdute alcuni giorni addietro.
Essi assaltarono 5 volte il nostro fronte, ma fu-

rono ogni volta ribattuti con le più gravi perdite;
la nostra artiglieria rese un eccellente servizio.
Nella zona di Kirlibaba punte di compagnie ne-
miche fallirono.

Fronte del maresciallo generale principe Leo-
polo di Baviera.

Sulla Narajovka nuclei da punta trassero pri-
gionieri un ufficiale russo e 170 uomini, e cattu-
rarono ciascuno 3 mitragliatrici e lanciamine. Ad
est di Zloczow e nella regione dello Stochod si è
riannimato il duello di artiglieria.

Teatro della guerra italiano:

Situazione inalterata.

Teatro della guerra sud-orientale.

Le nostre truppe sgomberano dalle bande
nemiche lo spazio a sud-est di Tomorica.

Il sostituto capo dello stato maggiore generale
von Höfer tenente maresciallo.

I bollettini del grande quartiere generale
germanico.

BERLINO, 2. Il Wolff-Bureau comunica:

Grande quartiere generale, 2 marzo 1917.

Teatro della guerra occidentale:

Tra Ypres e Arras punte di ricognizione ne-
miche rimasero senza successo. Forti riparti in-
glesici, che si spingevano innanzi ad est ed a sud
di Souchez contro i nostri fossati, furono respinti.
Rimasero nelle nostre mani 20 prigionieri ed una
mitragliatrice. Nella regione dell'Ancre ripetuti
scontri nell'avanzamento delle nostre posizioni. Sul
fronte francese ebbero luogo parecchie operazioni
locali.

Teatro della guerra orientale:

Ad ovest e sud di Riga, fra il lago di Miad-
ziol e quello di Narocz, sulla Schtschara, nonché
fra il Sereth superiore ed il Dniester, l'attività
combattiva fu ad intermittenze vivace. Sulla riva
orientale della Narajovka una punta di nostri
gruppi d'assalto ebbe pieno successo. A nord della
strada di Valeputna crollarono dinanzi alle nostre
posizioni 5 assalti russi, molto ricchi di perdite.

Il primo quartiermastro generale Ludendorff.

Idrovolanti germanici alla costa inglese.

BERLINO, 3. (Ufficiale). Idrovolanti germanici
la mattina dell'1. marzo hanno lanciato, con ac-
certato buon successo, 21 bombe sui piroscafi
mercantili nella duna e sugli impianti della sta-
zione ferroviaria di Ramsgate. Tutti i velivoli fe-
cero ritorno illesi.

La guerra ad oltranza coi sottomarini.

LONDRA, 3. (Reuter). Il bark Galgoim-Castle
(1596 ton.) proveniente da Belfast, venne colato a
picco martedì da un sottomarino germanico. Una
delle due barche da salvataggio, con una parte
dell'equipaggio, compresi due Americani, andò
sperduta.

BERLINO, 3. (Ufficiale). Due sottomarini testè
ritornati affondarono 15 piroscafi e 7 velieri della
portata complessiva di 64500 tonnellate di registro
brutto. Uno di questi sottomarini incontrò dinanzi
alla costa meridionale dell'Irlanda una nave ci-
sterna allestita come una trappola per sottomar-
ini, con cannoni di fianco ben mascherati, la quale
impiegò anche le proprie imbarcazioni per lan-
ciare delle bombe contro il sottomarino. Il sottom-
arino venuto a galla sostenne dalle 3 del pome-
riggio fino all'annottare un combattimento d'arti-
glieria colla trappola per sottomarini e con un cac-
ciasottomarini sopraggiunto della classe Foxglove,
nel quale incontro il Foxglove venne colpito almeno
3 volte.

L'azione dei sottomarini germanici nel
Mediterraneo.

BERLINO, 1. (Ufficiale). Nella zona bloccata
del Mediterraneo i nostri sottomarini hanno colato
a picco: il giorno 17 febbraio, a sud di Malta, una
nave trasporto con pieno carico (9000 ton.); il
23 febbraio, una nave per trasporto di truppe
con pieno carico, scortata da due navi di prote-
zione (5000 ton.); nello stesso giorno una nave
trasporto, carica, parimenti scortata (5000 ton.);
il 24 febbraio la nave per trasporto di truppe «Do-
rothy» (4494 ton.) con a bordo circa 500 uomini
di truppe coloniali, artiglieria e cavalli. Una parte
delle truppe annegò.

Oltre alle navi trasporto già annunciate, fu-
rono affondate nel Mediterraneo altre 13 navi, della
portata complessiva di 25.116 ton.

La vita nei porti inglesi e la guerra ad
oltranza coi sottomarini.

ROTTERDAM, 2. Secondo notizie pervenute
da Glasgow trovansi in quei porti molte navi a-
mericane alle quali viene inibita la partenza; fra
gli equipaggi delle navi regna per ciò considere-
vole inquietudine; anche fra i marittimi inglesi
regna malumore contro il governo, pel motivo che
questo nulla intraprende o nulla può intraprendere
contro i sottomarini. I viveri sono scarsi e cari. Il
popolo ha più terrore dei sottomarini di quello che
degli Zeppelin. Dredomina l'opinione che il go-
verno sia impotente di fronte alla guerra coi sot-
tomarini.

Per una alleanza fra la Germania ed il Messico contro gli Stati Uniti.

LUGANO, 3. La «Associated Press» americana
pubblica il testo di pretese istruzioni che il se-
gretario di stato Zimmermann avrebbe fatto per-
venire il giorno 19 gennaio, col tramite dell'amba-
sciata di Washington, al console germanico Eckardt
al Messico, per offrire al Messico un'alleanza
pel caso che la guerra coi sottomarini determi-
nasse con gli Stati Uniti una guerra. In forza di
questa alleanza, il Messico riceverebbe appoggi
finanziari e di altra natura, e riconquisterebbe
i territori perduti del Nuovo Messico del Texas
e dell'Arizona. Il senatore Swanson dichiarò in
senato, in base ad autorizzazione di Wilson,
che i dati dell'«Associated Press» erano so-
stanzialmente esatti. L'«Associated Press» afferma
inoltre che la Germania tentò, mediante il Mes-
sico, di indurre il Giappone a prendere parte alla
guerra contro gli Stati Uniti.

BERLINO, 3. Con riferimento alle comunica-
zioni della stampa americana intorno ad istruzioni
del nostro ministero degli esteri all'invio ger-
manico nel Messico, il Wolff Bureau comunica:
Der parraggiare possibilmente l'accessione di
un nuovo avversario al gruppo dei nostri nemici,
e possibilmente per provvedere in tempo pel caso
di un conflitto armato cogli Stati Uniti, l'invio
germanico nel Messico venne verso la metà di
gennaio incaricato di offrire al governo del Mes-
sico, nel caso che gli Stati Uniti ci dichiarassero
la guerra, un'alleanza, e di concordarne i parti-
colari più dettagliati. Queste istruzioni del resto
impegnavano espressamente l'invio a non fare
alcun passo presso il governo messicano, prima
di aver acquistato la certezza essere già seguita
una dichiarazione di guerra da parte dell'America.

Wilson e il Congresso.

WASHINGTON, 1. La Reuter ha in data 27
febbraio: Wilson ed il dipartimento di Stato sono
del parere che, nell'affondamento del «Laconia»,
non vi siano da fare altri passi, in fino a che il
Congresso non abbia l'occasione di autorizzare il
presidente ad armare le navi mercantili.

WASHINGTON, 1. Dopo il discorso di Wilson,
i capi del partito repubblicano fecero intendere che
essi sono ancor sempre contrari ad accordare al
presidente i pieni poteri che esso esige.

WASHINGTON, 1. (Reuter). La Commissione
della Camera dei Rappresentanti modificò di molto
il bill con cui il presidente verrebbe facoltizzato
ad armare navi mercantili. Respinse prima di
tutto l'assicurazione governativa per le navi con
carico di munizioni, e possibile che una confe-
renza di ambo le Camere del Congresso debba
decidere sulla forma definitiva del bill.

L'autorizzazione di armare le navi americane.

AMSTERDAM, 3. Questa agenzia della stampa
ha da Washington, che la Camera dei rappresen-
tanti deliberò con 403 voti, contro 13, di armare
le navi americane contro il pericolo dei sottomarini,
non conferì però a Wilson il diritto di applicare
altri mezzi da lui particolarmente desiderati.

Alla Camera italiana. Una mozione socialista.

ZURIGO, 1. Alla Camera italiana i socialisti
presentarono una mozione del seguente tenore:

La Camera constata che, da una parte la
mancanza di previdenza quando l'Italia venne
spinta alla guerra, senza corrispondenti accordi
internazionali per garantire il suo approvvigiona-
mento, d'altra parte l'egoismo capitalista e nazio-
nalista di tutti i belligeranti, hanno creato in
Italia tali condizioni, da rendere necessaria un'im-
mediata profonda riforma della politica estera e
della guerra per affrettare le trattative di pace;
perché, senza pace, non c'è da pensare ad un
efficace riparo contro l'insufficiente approvvigiona-
mento ed i crescenti pericoli pel futuro sviluppo
economico dell'Italia.

Il presidente dei ministri Boselli, di fronte alla
mozione socialista, che tocca essenzialmente una
questione di politica estera più che mai inopportu-
na, dichiarò: Nessuno che voglia affrettare una
pace vittoriosa può desiderare che il Governo si
impegni in una discussione degli argomenti con-
tenui nella proposta socialista. Il presidente dei
ministri propone quindi, che la discussione della
mozione venga rimandata a 6 mesi, e pone tosto
la questione di fiducia. Noi tutti desideriamo il ri-
torno della pace, ma la pace si può conseguire
soltanto colla vittoria, ed alla vittoria è necessario
apprestarsi con le migliori arti della guerra, in
pieno accordo con gli alleati.

A votazione nominale, la proposta Boselli
venne accolta con 227 contro 31 voti.

Le carte per i viveri in Italia.

LUGANO, 2. Il commissario generale italiano
dell'annona autorizzò i prefetti di introdurre for-
zosamente le carte per l'acquisto dei viveri ne-
cessari.

D. KASANDRIĆ odgovorni urednik.

Tiskarnica č. k. dalmatinskog namjesništva.

JAVNA ZAHVALA.

Drigodom teške nesreće, koja nas je zadesila
gubitkom našeg neprezaljenog supruga, odnosno
oca, svekra i djeda

VICKA HRUSCH-A

c. k. kot. tajnika u m.

osjećamo svojom dužnosti da zahvalimo svoj onoj
Gospodi koji su prilikom bolesti i smrti pokojnika
nastojali da nas utješe, a njihovo saučesje iska-
zali bilo vijencima, svijećama ili inim doprinosima.

Osobito smo obvezani Duglavicama c. k. Rav-
nateljstva Pošta i brzjojava; mjesnog c. k. Doštan-
skog i brzjoavnog Ureda te onom c. k. Redarstvenog
Osječka — kao i svoj onoj Gospodi pošanskim
činovnicima — koji su uz ostale znanice i prij-
atelje, ispratili milog pokojnika do hladnog groba.

Svima najsrdačnije zahvaljujemo

Obitelj Hrusch

i za ostalu rodbinu.

Ringraziamento.

Col cuore addolorato porgo i più fervidi rin-
graziamenti all'egregio sig. Dr. Emilio Detz pel-
l'assidua e disinteressata cura prestata al defunto
mio marito e per aver procurato con tutti i mezzi
suggeritigli dalla scienza di lenire le sofferenze
causate dalla grave malattia. Ringrazio del pari
il M. R. Padre Giusto dei francescani per l'assi-
stenza spirituale prodigata fino agli ultimi estre-
mi al povero defunto.

S'abbiano pure cordiali ringraziamenti il Sig.
Francesco Dapparella ed il Sig. Girolamo Miano-
vich pella loro cordiale assistenza, prestata con
tutti i mezzi alla mia famiglia, tanto durante la
malattia quanto pel funerale del povero defunto.

L'addolorata

Andrina V. Suttovich.

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK.

Agenturni, komisionalni i otpremnički posao. — Zastupstvo osiguravajućeg društva «HERCEG-BOSNA». — Zastupstvo i skladište ugl. tvrtke Michele Truden - Trst — Preuzimlje naručbe svakovrsnih modernih pečata iz gume i mjedi za pečatni vosak i sve ostale pečatne predmete, sve uz tvorničku cijenu. Brza izradba. — Skladište i rasprodaja na veliko svakovrsnik slatkiša: Roks Drops obični, Roks Drops fini, svileni Foures, finih biskvita i t. d. i t. d. sve uz umjerene tvorničke cijene. — Kupuje prazne vreće, koju mu drago količinu, i plaća najvišom cijenom.

Tko želi nabaviti uz povoljne cijene

Sumpora i Galice

neka se obrati na
Matko Milković, Rijeka.

Fratelli Mandel & Nipote BANCA CAMBIO-VALUTE — ZARA

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di giornata. Raccomandabili: Lettere di pegno 4 1/2 del Credito fondiario dalmato Obbligazioni provinciali dalmate 4%. Lettere di pegno 4 1/2 o 4% della Banca Commerciale di Budapest. — Lettere di pegno della Cassa di risparmio di Budapest 4%. — Prestito ferroviario Bulgare al 6 e 5%. — Obbligazioni ferroviarie della Bosnia-Erzegovina 4 1/2%.

ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore all'usuale tasso d'interesse.

CEDE Cartelle pi lotteria, verso pagamento a rate mensili. — Raccomandabili: Città di Vienna 1874 Vinc. princ. Cor 400.000, in rate mensili di Cor. 20.

Credito fondiario Austriaco 3%. Vinc. princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10.

Credito Mobiliare Aust. 1858. Vincita princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20.

Banca Ipotecaria Ungherese 4%. Vincita princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10.

Lotti Turchi 1870 da f.chi 400. Vinc. principale f.chi 600.000, in rate mensili di Cor. 8.

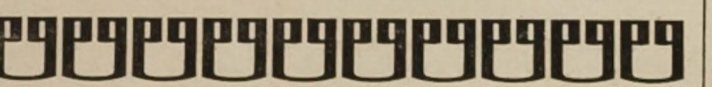
Gruppo Croci rosse Austriache, Italiane ed Ungheresi. Vincita princ. Cor. 125.000, in rate mensili di Cor. 6, Singole cartelle Cor. 2 ecc.

ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un interesse annuo di 4%.

RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'incasso, versamenti e simili richieste dei propri clienti, senza alcuna spesa.

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle condizioni generalmente stabilite.

ASSUME Assicurazioni nei rami: Incendi, Vita, Accidenti Furto con scasso, quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

Častim se izvijestiti cj. moje mušterije, općinstvo, Državne i pokrajinske Urede, te Općinske opskrbne odbore da sam premjestio moju poslovnicu

Šibenik obala kod Tvornice leda.

Sa veleštovanjem:

Agenturna, Komisijalna i Otpremajuća Poslovnica

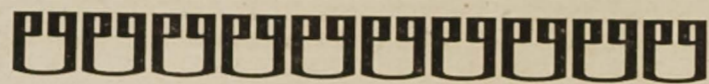
Josip Jadronja - Šibenik.

Oglas.

Općinska štedionica u Benkovcu ukamaćuje sve štedioničke uložke od 15. prosinca 1916 do daljnega sa 4% (četiri posto) čisto, što se ovime do sveopćeg znanja stavlja.

ODBOR.

Ratni invalid

koji je izučio pletenje košara, traži namještenje. ◆◆◆◆◆

Prijave: Dalmatinskom pokrajinskom povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u ZADRU

Kuhalo i brzovar na petrolej

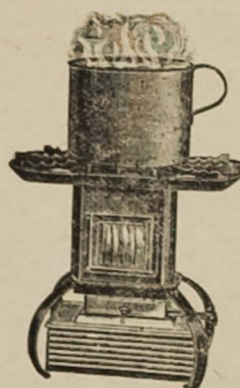
Zejamčena sigurnost!
Zajamčeno prosto od svakog mirisa!

Senzacionalni uspjeh!

Bez čadje!

Bez šuma!

Bez dima!

Bez začepjenja!

Bez predgrijanja sa spiritom!

◆ Najsposobniji i najsavršeniji brzovar sadašnjosti! ◆

Učinak grijanja 3 puta veći nego kod ostalih sistema. Velika prištednja! Jedna litra petroleja gori 8—12 sati. Jedna litra vode kuha za 5 minuta. Isključeno je da bi se brzovar prevrnuo. Istodobno može služiti i kao peč za grijanje sobe.

Tvorničko skladište i zastupstvo za cijelu Dalmaciju:
G. B. TAMINO - ZADAR.

NAKLADA DOPISNICA

Skladište papira i kancelarijskih potrepština
MERCUR & Mikula - Zadar, ulica sv. Vida 11.

Nugja: Umjetničkih dopisnica i Uskrasnih od 4 do 12 h. — Školskih potrepština osobito Zadačnica. — Listova, Kuverata i Računa štampanih za trgovce. — Mapa za pisma 10 Kuv. i 10 Listova 26 h. — Feldpost 1000 komada Kr. 6. — Cigaretnog papira: «SAMUM» I. vrste kr. 7-80, II. vrste kr. 6-80, «AUSTRIA» kr. 4-20 po kartonu. — Fotografiskih potrepština.

Emailiranih Tablica
za dućane i urede

Električna Baterija Kr. 1.40
komplet Kr. 3.90.

Novost! Slika N. V. Cara **KARLA I.** u bojama, veličina 76×50, Kruna 3-50. Okvira svake vrsti i veličine jeftino. — Špaga od papira od 1/2 do 6 m/m po kg. Kr. 5 do 6.60, sa gvozdonom žicom 3 m/m kg. K. 7.80.
Dotplata od gume samo za trgovce na veliko.

Disači stroj «Meteor» Kr. 380
takogjer hrv. pismom.

Pečata od gume i mjedi.

Jadranska banka podružnica Split

počam od

1. siječnja 1917

plaća na uložnim knjižicama

3 3/4 kamata.

Stigla je velika partija **BIJELOG NJEMAČKOG SUROGATA SAPUNA**, sasvim tvrdog u originalnim sanducima od 200 komada po 20 dkg., koju prodajem svim trgovcima i zavodima po Kr. 55 sanduk, franko Zadar. Odprema se odmah za cijelu pokrajinu, uz unaprednu isplatu ili na temelju dokumenata koje banke.

Ovo novo njemačko sredstvo nadomiješćuje izvrsno obični i preskupi masteni sapun. Sve ga njemačke kućarice upotrebljuju za pranje ruku, rublja, poda, kuhinjskih sprava i za sve predmete od kovine.

Dalazi se na prodaju kod svakog trgovca. — — — — — *Direktan uvoz iz Njemačke.*

Narudžbe šalju se tvrdki

MARCELLO PATTIERA -- Zadar.

Brzojavi: PATTIERA -- ZADAR.

„BLANKA“

Isključiva prodaja za cijelu Dalmaciju.

Cijena je Kr. 12.—; sa Na polugodište

Izvrješ stana od 3. lju Dalm

Prelom Zakon z

NEW- članovi se sati, o zakl u tome da nijesu odre sprave ne preke u pr

l najiz pogoditi pr Više je ser kona znači bez izuzetk goditi.

NEW- Wolff-Burea dinjene Dr njemačke izrekao je sudjelovati. javilo: Vla uzimati u novo uvjera veza sa Er njenim Dr

WASH Dana 4. m nije glasov utralnosti, predvidja r gućio je še rasprave p zasjedanje tora, 83 po riče za zal prodre; 12 dok jedan

WASH u Senatu sjednik za s Djemačke posebnu s

Pooš

BERL mornice o i 16 riba tona.

Pr uteme

U vel samo Dan pjesnik u sjajućih se sjaj samog pila duša život i rad istoga vije živim i va život i ra? 52

55

58

61

64

67

70

73